

Циганочка

Написав старий циган листа Сталіну, що хоче оселитися в містечку, а влада не дозволяє, і вже навесні біля залізниці стояла маленька, біленька хатка, понаїхало багато циган. До пізньої ночі лунали циганські пісні.

Вродлива циганочка сиділа поруч із струнким чоловіком, який держав на колінах п'ятирічного сина. Як вони співали! З любов'ю поглядала циганочка на свого Якова, а син Федько не злазив із колін батька...

Та не пройшло і місяця, як покохав Яків міську вчительку Дарину, яку зустрів у заводському поїзді. Циганочка і плакала, і просила не покидати її з сином, і погрожувала, що візьме Федька і піде до Дарини, розкаже, що Яків – їхній.

Та він сказав: «Якщо кохаєш мене, то нічого не розкажеш.»

І одружився-таки Яків із Дариною, перейшов жити в її хатку, став працювати на заводі. А циганочка Галя теж пішла працювати на завод, щоб бачитися з коханим, – фарбувала дитячі пісочні набори.

Невдовзі в Якова і Дарини народився синок Левко. Купує батько іграшки і цукерки і для Левка, і для Федька...

Проїшли роки. Левко одружився, вже й дочку мав. Така собі чорненька, гарнесенька Надійка. Всі звали її циганочкою.

В кінці літа поїхали Федір, Левко з дружиною Дариною і Надійкою на машині купувати шкільну форму для Надійки - першокласниці та загинули в дорожній аварії, а покалічена Надійка опинилася в лікарні. Поховала Дарина рідних, ледь жива ходила до лікарні. На дві операції потрібні гроші...

А Надійка вперше попросила яблущка. Зайшла Дарина в магазин – повно всього! Взяла яблук, бананів, цукерок. Подивилась у гаманець, – а грошей немає.

– Взяти! Я ніколи не крала, але тепер...

Вона довго стояла.

Дивувалася продавщиця, коли Дарина все повикладала з сумки на полиці.

Вийшла, сіла на старий ящик.

– О Боже! Я тільки що ледь не стала злодійкою... Де взяти гроші? Що робити?

Лікар (добра душа, колишній її учень) не відходить від дівчинки ні вдень, ні вночі; робить все для її поліпшення, та потрібні дві операції професора...

– Значить, – треба змиритися з долею, забрати Надійку додому, а там – воля Божа...

Сліз вже не було. Вона піднялася, пішла на цвинтар, по дорозі нарвала букетик волошок. Сиділа, плакала, розмовляла з Яковом. Раптом хтось поклав на його могилу червоні

троянди. Вона озирнулась. Стара циганка і циган, вродливий, стрункий, точнісінький Яків.

– Ти його син?

– Так. Батько навчив мене всьому, що треба знати цигану... У мене в машині є гроші для Надійки – цигани зібрали. Ми бачили вас у магазині...

Вона держала пакет із грішми, вдячно дивилась на Федька, цілувала руки старої циганки.

Зайшла в палату до Надійки. Радісний лікар сказав їй, що в лікарню приїхав професор і буде оперувати Надійку безкоштовно.

Зайшов сивий професор, оглянув дівчинку.

– Все буде гаразд!

Дарина держала за руки лікаря і професора і все повторювала: «Всі ми – люди... Всі ми – люди.»